

MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
MAGYAR TUDOMÁNYOSSÁG KÜLFÖLDÖN
ELNÖKI BIZOTTSÁG

HUNGARIAN ACADEMY OF SCIENCES

HUNGARIAN SCIENCE ABROAD
PRESIDENTIAL COMMITTEE

Tisztelt Olvasóink!

A nyár csak látszólagosan eseménytelen. Lezajlott az MTA Kolozsvári Területi Bizottságának tisztújító közgyűlése, amelyen új elnököt választottak. Új dékánja lesz az Újvidéki Egyetem szabadkai Magyar Tannyelvű Tanítóképző Karának. Elismerésekről, eredményekről tanúskodó publikációkról és rendezvényekről is beszámolhatunk e lapszámunkban. Örömmel adjuk hírül, hogy az MTA májusi közgyűlésén megrendezett Külső Tagok Fóruma előadásait meghallgathatják a világhálón. Mindannyiuknak további szép nyarat, jó pihenést kívánok.

Kocsis Károly elnök

---

2. oldal

ELISMERÉSEK, DÍJAK

Magyar Örökség Díjat kapott **Orosz Ildikó** oktatáspolitikus, a II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola rektora, az MTA köztestületének külső tagja.

[Bővebben:](#)

Lőrincz Csaba-díjat kapott **Bakk Miklós** politológus, a Sapientia Erdélyi Magyar

Tudományegyetem docense, az MTA köztestületének külső tagja.

[Bővebben:](#)

Az Óbudai Egyetem **Pro Universitate** kitüntetését adományozott **Dávid László**

kutatómérnök professzornak, a Sapientia Erdélyi Magyar Tudományegyetem rektorának és **Tóth János** matematikus professzornak, a Selye János Egyetem rektorhelyettesének. Mindketten az MTA köztestületének külső tagjai.

[Bővebben:](#)

Pro Scientia Aranyéremben részesül **Lingvay Mónika**, a Babeş–Bolyai Tudományegyetem fizika szakos hallgatója.

[Bővebben:](#)

Mestertanár Aranyéremben részesül

a Babeş–Bolyai Tudományegyetem három oktatója: **Ruprecht Eszter** növényökológus docens, **Vincze Hanna Orsolya** történész docens és **T. Szabó Levente** irodalomtörténész docens, dékánhelyettes, az MTA köztestületének külső tagjai.

[Bővebben:](#)

A Károli Egyetem Támogatója Díjat kapta **Molnár János** teológus, a Selye János Egyetem

professzora, első dékánja, az MTA köztestületének külső tagja.

[Bővebben:](#)

Különdíjat kapott a Gábor Dénes Ösztöndíjpályázaton **Salamon Tímea** csíkszeredai diák Ózonnal a mikroorganizmusok ellen című dolgozatával.

[Bővebben:](#)

KUTATÁSOK

Silye Lóránd geológus, tagozatvezető tanára (az MTA köztestületének külső tagja) révén a Babeş–Bolyai Tudományegyetem is hozzájárult egy **tengeri egysejtű evolúciójának** tisztázásához.

[Bővebben:](#)

3. oldal

BABES-BOLYAI
TUDOMÁNYEGYETEM**A Babeş–Bolyai
Tudományegyetem**

munkatársaiból és diákjaiból szerveződött **EvolEcol Kutatócsoport eredményeiről** olvashatnak a világhálón A környezeti tényezők hatása a testtollak szerkezetére címmel. [Bővebben:](#)

Kutatható a világhálón az első világháborúban a Magyar Királyság területén felállított **katonai egységek és tagjaik története**. [Bővebben:](#)

**10 kisebbségi,
felsőoktatási
kutatói projekt
megvalósítását**

támogatják a Vajdaságban. [Bővebben:](#)

SZERVEZETI HÍREK

Tisztújító közgyűlést tartott az MTA Kolozsvári Területi Bizottsága. A testület új elnöke **Néda Zoltán** elméleti fizikus,

a Babeş-Bolyai Tudományegyetem professzora, az MTA külső tagja. [Bővebben:](#)

A neveléstudományok professzora, az MTA köztestületének külső tagja,

Ivanović Josip az Újvidéki Egyetem szabadkai **Magyar Tannyelvű Tanítóképző Karának** új dékánja. [Bővebben:](#)

Bővítési oktatásfejlesztési és tehetséggondozási programjait a kolozsvári **Babeş-Bolyai Tudományegyetem Magyar Tagozata**. [Bővebben:](#)

UNIVERSITATEA DE ARTE DIN TÂRGU-MUREŞ
MAROSVÁSÁRHELYI MŰVÉSZETI EGYETEM
UNIVERSITY OF ARTS TARGU-MURES

A legmagasabb minősítést kapta a **Marosvásárhelyi**

Művészeti Egyetem az intézményi akkreditáció nyomán. [Bővebben:](#)

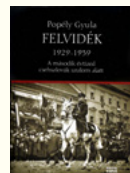

Magyar egyháztörténeti kutatócsoport alakult Rómában. [Bővebben:](#)

PUBLIKÁCIÓK

Megjelent Nagyváradon az **Értelmiségi karriertörténetek, kapcsolathálók, írócsoportosulások 2.** című konferenciakötet. Szerkesztette **Biró Annamária** (az MTA köztestületének külső tagja) és **Boka László**. [Bővebben:](#)

Megjelent **Popély Gyula Felvidék 1929-1939**. A második évtized csehszlovák uralom alatt című kötete. [Bővebben:](#)

4. oldal

Megjelent Kárpátalján és elolvasható a világhálón is a ***Historia est magistra vitae***.

Az I. Lehoczy Tivadar Helytörténeti és Néprajztudományi Konferencia anyagai című kötet. Szerkesztette **Zubánics László** (az MTA köztestületének külső tagja) és **Kocsis Mária**.

[Bővebben:](#)

Budapesten jelent meg **Mary Gluck** ***A láthatatlan zsidó Budapest*** című könyve. A szerző a Brown Egyetem magyar

származású professzora.

[Bővebben:](#)

Megjelent **Szakál Imre** ***Telepek és telepés falvak a csehszlovák Kárpátalján*** című kötete. A szerző az MTA

köztestületének külső tagja.

[Bővebben:](#)

Megjelent **Tóth-Müller István** ***Gesellschaftliche und familiäre Ereignisse in Europa*** című kötete. A szerző

az MTA köztestületének külső tagja.

[Bővebben:](#)

Megjelent a kolozsvári **Korunk** folyóirat **2017/6.** tematikus száma **Esszéírók** címmel.

[Bővebben:](#)

Megjelent a kolozsvári **Korunk** folyóirat **2017/7.** tematikus száma **Sárkányok, képzelt lények** címmel.

[Bővebben:](#)

Magyar Tudomány

Megjelent és elolvasható a világhálón **Péntek János** ***Az anyanyelv fölértékelődése a peremrégiók magyar identitásában*** című tanulmánya. A szerző az MTA külső tagja.

[Bővebben:](#)

Magyar Tudomány

Megjelent és elolvasható a világhálón **Holger Fischer** ***Magyar tudósok a jelenlegi Németországban***. Empirikus megközelítés című tanulmánya. A szerző a Hamburgi Egyetem nyugalmazott rektorhelyettese.

[Bővebben:](#)

Elolvasható a világhálón

Néda Zoltán, Varga Levente (Babeş-Bolyai Tudományegyetem) és **Bíró Tamás Sándor** ***Science and Facebook: The same popularity law!*** című tanulmánya. Néda Zoltán az MTA külső tagja.

[Bővebben:](#)

Újabb **recenziót** olvashatnak a világhálón ***A nemzet mint tudományos közösség***.

Húszéves a Magyar Tudományos Akadémia Magyar Tudományosság Külföldön Elnöki Bizottsága 1996–2016

5. oldal

című kiadványról. Szerzője: **ifj. Barta János**. A kötetet **Fedinec Csilla** szerkesztette. [Bővebben:](#)

Megnézhetik, meghallgathatják a világhálón az MTA májusi, 188. közgyűlése keretében megrendezett **Külső Tagok Fórumán elhangzott előadásokat**.

[Bővebben:](#)

RENDEZVÉNYEK

universität
wien

INSTITUT FÜR
ZEITGESCHICHTE

Június 19-én Bécsben tartott előadást **Árpád von Klimó**, az Amerikai Katolikus Egyetem professzora **Ungarn unter Viktor Orbán**. Historische Perspektiven címmel. [Bővebben:](#)

A magyar tényező Ukrajna belpolitikájában címmel rendeztek

konferenciát június 20-án Kijevben.

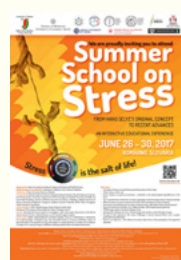
[Bővebben:](#)

Június 22-23 között rendezték meg Nagyváradon a **II. Kárpát-medencei Oktatási Konferenciát**.

[Bővebben:](#)

Otthonlét – idegenség címmel rendeztek

politikatudományi konferenciát Kolozsváron június 22-24. között.

[Bővebben:](#)

Június 26-30. között rendezték meg a szlovákiai Komáromban a **Stressz Nyári Egyetemet** Selye János eredeti koncepciójától a legújabb eredményekig

címmel.

[Bővebben:](#)

Június 29–július 2. között rendezték meg Nagyváradon a **10. Tudomány- és Technikatörténeti Konferenciát**.

[Bővebben:](#)

„Sem magasság, sem mélység nem rettent”

címmel rendeztek emlékkonferenciát a Vajdaságban a reformáció 500. évfordulója alkalmából

június 29-július 2. között.

[Bővebben:](#)

Geopolitikai folyamatok és lehetséges hatásai címmel rendeztek nemzetközi tudományos konferenciát Kolozsváron június 30-án.

[Bővebben:](#)

A nyelv közösségi perspektívája címmel rendeztek nemzetközi tudományos konferenciát

6. oldal

Nagyváradon június 30-július 1. között.

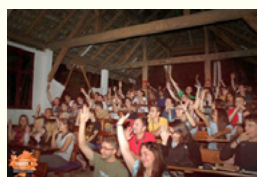
[Bővebben:](#)

Július 4-én Zürichben tartott előadást

Oplatka András történész, az Andrassy Gyula Budapesti Német Nyelvű Egyetem professzora, az MTA külső tagja **Magyarország és a nemzetközi politika 1848-1849-ben** – Kosáry Domokos élete és műve címmel.

[Bővebben:](#)Július 4-7. között zajlott le Alsólendván a 46. **Mogersdorf kultúrtörténeti**

szimpózium, amelynek idén a térség 19. századi média és kommunikációs kultúrája volt a témája.

[Bővebben:](#)Július 4-9. között 15. alkalommal rendezték meg Kishegyesen a **Vajdasági Szabadegyetemet** *Lehet-e diákból Deák?* címmel.[Bővebben:](#)Július 7-9. között rendezték meg Marosvásárhelyen a **VIBE Fesztivált**, amelynek

keretében számos tudományos eseményre is sor került.

[Bővebben:](#)A július 6-9. között 24. alkalommal megrendezett **Kárpátaljai Nyári Szabadegyetemen**

előadást tartott **Csernicskó István** nyelvész, a Hodinka Antal Nyelvészeti Kutatóközpont igazgatója, az MTA köztestületének külső tagja.

[Bővebben:](#)

Július 10-13.

között rendezték meg a székelyföldi Csíkszépvízen a **Nyári Filozófus Tábort**.

[Bővebben:](#)

Július 17-21. között tartották meg Újvidéken

az **Apáczai Nyári Akadémiát**.[Bővebben:](#)

A TUDOMÁNY SZOLGÁLATÁBAN

60. születésnapját ünnepelte **Egyed Emese** irodalomtörténész, a Babeş-Bolyai Tudományegyetem doktorátusvezető professzora, az MTA köztestületének külső tagja.

[Bővebben:](#)

Eolvashatják a világhálón a négy éve elhunyt **Görömbei András** irodalomtörténész

7. oldal

akadémikus tiszteletére íródott **emlékbeszéd** szövegét. Az MTA Magyar Tudományosság Külföldön Elnöki Bizottságának öt évig volt az elnöke.

[Bővebben:](#)

Szent-Györgyi Albert
Nobel-díjas kémikus eddig magyarul **kiadatlan önéletrajzát** olvashatják el a Magyar Tudomány című folyóirat júliusi számában.

[Bővebben:](#)

A 80 éve elhunyt **Buday Árpád** régészre, a kolozsvári, majd a szegedi egyetem professzorára **emlékeztek** a Maros Megyei Múzeumban.

[Bővebben:](#)

ÉVFORDULÓK, TUDOMÁNYTÖRTÉNET

A felföldi Brogyánban született 385 éve **Czabán Izsák** (Zabanius Isaac) **filozófus**, teológus, az eperjesi és a nagyszebeni evangélikus főiskolák tanára.

[Bővebben:](#)

A partiumi Csokalyon született 210 esztendővel ezelőtt **Fényes Elek statisztikus**, akadémikus, Magyarország statisztikájának megalapozója.

[Bővebben:](#)

A dél-bácskai Kiskéren született 205 éve **Hanák János** piarista **zoológus**, tanár, akadémikus.

[Bővebben:](#)

195 éve a felföldi Rajecen született **Frivaldszky János zoológus**, a Magyar Nemzeti Múzeum Állattárának igazgatóőre, akadémikus. Számos rovarfajt írt le.

[Bővebben:](#)

Az erdélyi Szászvárosban született 130 esztendeje **Zalányi Béla paleontológus**, a Földtani Intézet kutatója, a föld- és ásványtani tudományok kandidátusa.

[Bővebben:](#)

Kolozsváron született 120 éve **Kol Erzsébet botanikus**, algológus, a hó- és jégalgák világhírű kutatója, a kriobiológia tudományágának megeremtője.

[Bővebben:](#)

110 éve született a magyar származású amerikai **fizikus**, **Tisza László**, a Massachusetts Institute of Technology professzora, a Generalized Thermodynamics című alapmű szerzője.

[Bővebben:](#)

8. oldal

95 éves lenne **Fary István matematikus**, a kaliforniai Berkeley Egyetem professzora, az algebrai topológia és a geometria kutatója.

[Bővebben:](#)

85 éves lenne a Kolozsváron született **Máthé János vegyész** kutató, a Babeş-Bolyai Tudományegyetem tanára,

laboratóriumvezetője.

[Bővebben:](#)

FELHÍVÁSOK

Scientia Kiadó A **Scientia Kiadó** nyílt

pályázatot hirdet **erdélyi** vonatkozású tudomány-, művészet-, irodalom- vagy technikatörténeti **tárgyú könyvek** megjelentetésére.

A jelentkezési határidő: szeptember 30.

[Bővebben:](#)

A székelyföldi térség társadalmi folyamatairól

készülő tematikus számhoz vár tanulmányokat a Debreceni Egyetem online társadalomtudományi folyóirata, a **Metszetek**.

A beküldési határidő: november 30.

[Bővebben:](#)

A Romániai Magyar Közgazdász **Társaság Ipari forradalom 4.0** címmel október 6. és 8. között 26.

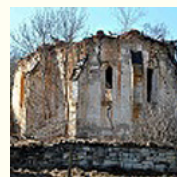
alkalommal rendezi meg a Közgazdász Vándorgyűlést, ezúttal Kolozsváron.

[Bővebben:](#)

Arbitrability of Company Law Disputes in Central and Eastern Europe címmel rendeznek konferenciát október 20-án Kolozsváron.

[Bővebben:](#)

Erdély mint jogtörténeti tér címmel rendeznek konferenciát október 27-én Kolozsváron a Magyar Tudomány Napja alkalmából.

[Bővebben:](#)

MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA MAGYAR TUDOMÁNYOSSÁG KÜLFÖLDÖN ELNÖKI BIZOTTSÁG

HUNGARIAN ACADEMY OF SCIENCES HUNGARIAN SCIENCE ABROAD PRESIDENTIAL COMMITTEE

---

9. oldal

Az MTA Magyar Tudományosság Külföldön Elnöki Bizottság hírlevele

2017/7. szám

*Felelős kiadó: Kocsis Károly elnök
Szerkeszti a szerkesztőbizottság.*

*1112 Budapest, Budaörsi út 45.
mtkhirlevel@titkarsag.mta.hu*

A hírlevél korábbi számai megtekinthetők
az MTA [honlapján](#).

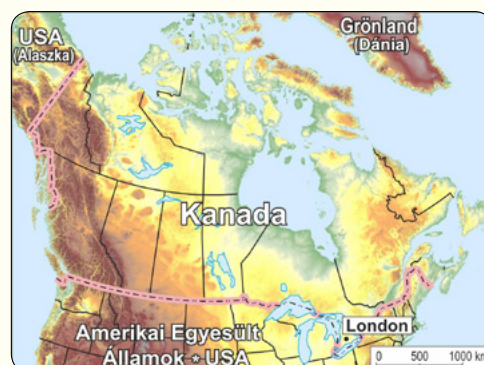
KÜLHONI MAGYAR TUDÓSPORTRÉK

Orlóci László

(Esztergomtábor, 1932. június 27.)

*a Magyar Tudományos Akadémia
külső tagja*

László Orlóci was born into a military family in Esztergomtábor on June 27, 1932. As he said in an interview published in the journal *Ziva* in 2002: “During my youth, we lived among the sand dunes and reed swamps of the Kunság in Hungary. The idea that nature is very changeable came to me early from experience. This view of nature was reinforced in high school where I was first taught elements of a succession theory. As a university student in Forest Engineering at Sopron and in graduate school at the University of British Columbia, I had the good fortune to have professors like Ferenc Tuskó and Vladimir J. Krajina who kept my interests high in the subject.”

In 1948 he was admitted to the Forestry Gimnázium in Esztergom. He graduated

Orlóci László katonacsaládban született Esztergomtáborban, 1932. június 27-én. Ahogy egy, a *Ziva* folyóiratban 2002-ben megjelent interjúban elbeszéli:

„Ifjúkoromban Magyarországon, a Kunság homokdombjai és nádas mocsarai között éltünk. Igen korán megtapasztaltam, mennyire változik a természet.

A természetről alkotott képemet csak megerősítette a középiskola, ahol először tanultam a szukcesszió elméletéről.

A Soproni Egyetem Erdésmérnöki Karán, majd a British Columbia Egyetemen (UBC) voltam hallgató, Tuskó Ferenc és Vladimir J. Krajina professzor hatására tovább mélyült érdeklődésem a tárgy iránt.”

1948-ban felvették az esztergomi erdészeti gimnáziumba, 1952-ben summa cum laude

KÜLHONI MAGYAR TUDÓSPORTRÉK

MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA MAGYAR TUDOMÁNYOSSÁG KÜLFÖLDÖN ELNÖKI BIZOTTSÁG

HUNGARIAN ACADEMY OF SCIENCES HUNGARIAN SCIENCE ABROAD PRESIDENTIAL COMMITTEE

II. oldal

in 1952 and began his studies in forest engineering at the University of Sopron, where he met Márta Mihály, whom he married in 1957. Both of them took part in the 1956 revolution, and after its fall they left Hungary with the Sopron Group of faculty members and students which later became the Sopron Division of the Faculty of Forestry at the University of British Columbia in Vancouver, Canada. The story is told by Mihály Márta in her lecture “Invited Immigrants: the Sopron Saga” at the 75th Congress of Humanities and Social Science in Toronto (access http://publish.uwo.ca/~lorloci/Peony_files/). Márta speaks for the group when she writes: “The thought of freedom inspired me, which also sustained our Revolution. I was sure of our Revolution’s glorious victory. I believed in the rebirth of a free and independent Hungary. I know too that the hopes of the Hungarian nation were similar as mine. But ours was a dream in 1956. Cast out from my country by force and landing on the Canadian shores were the reality.”

In 1958 Professor Orlóci received BSF, in 1961 MSc and in 1964 PhD in biology. In 1964-65 he was awarded a NATO Science Fellowship to finance his studies in the UK with Peter Greig Smith at the University College of North Wales in Bangor. He returned to Canada in 1965 with firm interest in the conceptual tools of understanding natural communities. His professorial career began in 1965 at

minősítéssel érettségizett, és megkezdhette tanulmányait a soproni Erdészeti Egyetemen, ahol megismerte osztálytársát, Mihály Mártát, akivel 1957-ben házasságot kötött. Mindketten részt vettek az 1956-os forradalomban, a forradalom bukása után elhagyták Magyarországot a Sopron Csoporttal. Kanadában, Vancouverben a British Columbia Egyetem Erdészeti Tagozatán a Sopron Divízió hallgatói lettek. A csoport történetét Mihály Márta foglalja össze az Invited immigrants: the Sopron saga című tanulmányában, amelyet a Toronto Humanities and Social Sciences 75. kongresszusán adott elő és a kongresszust követően publikált.

A tanulmány elérhetősége: http://publish.uwo.ca/~lorloci/Peony_files/. A Mihály Mártától kiemelt bekezdés híven tükrözi a csoport érzelmvilágát útban Kanada felé:

„A szabadság gondolata lelkesített engem, ahogy a forradalmat is. Biztos voltam forradalmunk dicsőséges győzelmében. Hittem egy szabad és független Magyarországot újjászületésében. Tudom, hogy a magyar nemzet ugyanebben a reményben élt. De mi csak álmodtunk 1956-ban. Erőszakkal szakítottak el a hazámtól és érkeztem Kanadába, ez volt a valóság.”

Orlóci professzor 1958-ban BSF, 1961-ben MSc, majd 1964-ben PhD fokozatot szerzett erdészeti tudományokból és erdészeti ökológiából a University of British Columbia vancouveri karán. 1964-65-ben a NATO tudományos ösztöndíjával

KÜLHONI MAGYAR TUDÓSPORTRÉK

MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA MAGYAR TUDOMÁNYOSSÁG KÜLFÖLDÖN ELNÖKI BIZOTTSÁG

HUNGARIAN ACADEMY OF SCIENCES HUNGARIAN SCIENCE ABROAD PRESIDENTIAL COMMITTEE

III. oldal

the University of Western Ontario (now Western University), where he became full professor in 1972 and professor emeritus in 1996. He taught courses on statistical ecology as visiting professor and performed research at universities and research institutions in the Americas, the Pacific, Asia and Europe. In the course of the years spent at the University of Hawaii at Manoa, the Hawaiian Islands became a second home for the family.

It was in 1969 when at a conference in Kings College in Cambridge he was introduced for the first time in his international career to members of a discussion group as a “Statistical Ecologist” – as he remembered in his talk “How I became a statistical ecologist” on the internet conference organised in honour of his 80th birthday on June 27, 2012 in Guelph. On this occasion a special issue “A Tribute to Professor László Orlóci” was published by *Community Ecology* (2013, Vol. 14, Akadémiai Kiadó). He defines the objective of his work in Statistical Ecology as the detection and description of patterns, pattern parameters, pattern parameter oscillations in time and space in ecosystems under natural and artificially forcing and the identification of the forcing variables and their strength.

Professor Orlóci published well over 100 papers in scientific journals, numerous monographs, books, and reports, many of which are available free of charge on the Internet (<https://sites.google>).

az Észak-Wales-i Bangorba ment, ahol Peter Greig Smith volt a posztdoktori mentora, az ő hatására fokozódott a természetes társulások elméleti megértése iránti igénye.

Orlóci László 1965-ben kezdte meg professzori pályáját a University of Western Ontario-nál, 1972-ben rendes professzor, 1996-ban professor emeritus lett. Számos észak- és dél-amerikai, ázsiai és európai egyetemen volt vendégprofesszor és tudományos kutató. Mint mondta, a Hawaii Egyetemen, Manóban töltött évek során Hawaii mind az ő, mind a felesége számára második otthonná vált.

1969-ben, a Cambridge-i Kings College-ban rendezett konferencián mutatták be nemzetközi szinten első ízben statisztikai ökológusként – emlékezett egy, a 80. születésnapja alkalmából 2012. június 27-én tartott internetes konferencián *Hogyan lettem statisztikai ökológus?* címmel elmondott beszédében. Születésnapja alkalmából megjelent a *Community Ecology* (az Akadémiai Kiadó kiadványa) különszáma *A Tribute to Prof. László Orlóci (Tisztelgés Orlóci László professzor előtt)* címmel. A statisztikai ökológia célja az ökoszisztémákban természetes és mesterséges körülmények között időben és térben megjelenő minták, mintaparaméterek és mintaparaméter-oscillációk nyomon követése és leírása, a kényszerítő változók és erősségük azonosítása.

KÜLHONI MAGYAR TUDÓSPORTRÉK

MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA MAGYAR TUDOMÁNYOSSÁG KÜLFÖLDÖN ELNÖKI BIZOTTSÁG

HUNGARIAN ACADEMY OF SCIENCES HUNGARIAN SCIENCE ABROAD PRESIDENTIAL COMMITTEE

IV. oldal

com/site/statisticalecology/, https://researchgate.net/profile/Laszlo_Orloci). His recent monographs on trajectory analysis, the rules of process governance, the phylogenetic signal in vegetation transitions, and the potential energy structure of vegetation stands are seminal and have considerable significance for evolutionary ecology and global change science.

Professor Orlóci is INTECOL's Distinguished Statistical Ecologist (1994) and regular Fellow (FRSC) of the Academy of Sciences of the Royal Society of Canada (1997). He is member of advisory boards and scientific associations. He is doctor honoris causa of the Università Degli Studi di Trieste, and professor and academic advisor h.c. of the Northeast Forestry University in Harbin, China. In 1998 he was awarded the Twentieth Century Distinguished Service-Award (Lukacs Symposium, Bowling Green State University, Ohio).

In 2007 professor Orlóci and his wife Márta Mihály received Golden Diplomas and in 2017 Diamond Diplomas at Sopron University in Hungary. In 2016 he was awarded Sopron city's Jubilee Commemorative Medal for exemplary conduct as member of the university students' Political Committee during the 1956 revolution in Sopron.

He has had close connections with Hungarian colleagues among the academicians Juhász Nagy Pál, Szathmáry

Orlóci Lászlónak tudományos folyóiratokban száznál több tanulmánya, számos monográfiája és könyve jelent meg. Szelektíven letölthetők az internetről: <https://sites.google.com/site/statisticalecology/>, https://researchgate.net/profile/Laszlo_Orloci. Utóbbi munkái a trajektória-elemzéssel, a folyamat-irányítás szabályaival, a vegetációváltás filogenetikai jeleivel és a vegetáció potenciális energiaszerkezetével foglalkoznak, mindennek nagy a jelentősége az evolúciós ökológia és a globális változás tudománya számára.

INTECOL Kiváló Statisztikai Ökológus (1994), a Kanadai Tudományos Akadémia rendes tagja (1997), az International Association for Vegetation és az International Association of Ecologists tanácsadó testületének tagja. A Trieszti Egyetem díszdoktora és a Harbini (Kína) Északkeleti Erdészeti Egyetem díszprofesszora, illetve tanácsadója. 1998-ban megkapta a Twentieth Century Distinguished Service díjat (Lukacs Symposium, Bowling Green State University).

2007-ben Orlóci professzor és felesége jubileumi aranydiplomát, majd 2017-ben gyémántdiplomát kapott a Soproni Egyetemtől. 2016-ban Orlóci professzort Sopron városa 1956-os emlékéremmel tüntette ki az 1956-os forradalomban Sopronban az egyetemi diákok politikai bizottságában betöltött szerepéért. Szoros kapcsolatot tartott magyar

KÜLHONI MAGYAR TUDÓSPORTRÉK

MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA MAGYAR TUDOMÁNYOSSÁG KÜLFÖLDÖN ELNÖKI BIZOTTSÁG

HUNGARIAN ACADEMY OF SCIENCES HUNGARIAN SCIENCE ABROAD PRESIDENTIAL COMMITTEE

V. oldal

Eörs, Podani János and Fekete Gábor. He invited and financed Hungarian students and young researchers at international conferences, short courses, colloquia and other events in Italy, Spain, Canada and the United States and for study and visits in his laboratory at University of Western Ontario.

In 1990 Professor Orlóci was elected external member of the Hungarian Academy of Sciences in the Section of Biological Sciences in Budapest. He gave his inaugural speech "The complexities and scenarios of ecosystem analysis" on August 21, 1991. As a noted first on such an occasion at the revered institution, Professor Orlóci's wife Márta, his life time partner in science, has been allowed to rise to address the audience.

We asked three questions to Professor László Orlóci. The questions and his short answers follow.

1. Hungary is very proud of its «grey matter», scientific performance is considered one of the country's most important results. How important do you think Hungary is in the scientific world of the 21st century?

ORLÓCI LÁSZLÓ

kutatókkal, köztük Juhász Nagy Pál, Szathmáry Eörs, Podani János és Fekete Gábor akadémikusokkal. Sok magyar hallgatót, fiatal kutatót anyagilag segített és hívott meg nemzetközi konferenciára és más rendezvényekre Olaszországba, Spanyolországba, Kanadába és az USA-ba. A University of Western ontarioi laboratóriumában is sok magyar tudós vendéget fogadott.

1990-ben a Magyar Tudományos Akadémia külső tagjává választották, a Biológiai Tudományok Osztályában. Székfoglaló előadását 1991. augusztus 21-én tartotta The complexities and scenarios of ecosystem analysis címmel. Talán először az Akadémia történetében a székfoglaló akadémikus felesége és életre szóló tudóstársa, Márta is szót kapott a megjelentek üdvözlésére.

Három kérdést tettünk föl Orlóci László professzor úrnak. A kérdéseket és a rövid válaszokat az alábbiakban közöljük.

1. Magyarország nagyon büszke a szürkeállományára, a tudományos teljesítmény az ország egyik legfontosabb eredményének számít. Hogyan ítéli meg Magyarországnak a 21. századi tudomány világában betöltött szerepét?

BIOLÓGIAI TUDOMÁNYOK

KÜLHONI MAGYAR TUDÓSPORTRÉK

MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA MAGYAR TUDOMÁNYOSSÁG KÜLFÖLDÖN ELNÖKI BIZOTTSÁG

HUNGARIAN ACADEMY OF SCIENCES HUNGARIAN SCIENCE ABROAD PRESIDENTIAL COMMITTEE

VI. oldal

László Orlóci: Perhaps my Hungarian identity made me different and caused me to attract attention. It did not affect my scientific career as much as my Hungarian high school and university education.

2. A great number of excellent Hungarian scientists live and work outside Hungary. What do you think of your national and professional identity with reference to your scientific career?

László Orlóci: I find it too early to say. I expect that Hungary will defend its excellence in the abstract sciences and engineering. Economic growth and stability already created the conditions for applied sciences to thrive. I see no reason why Hungary should not become a leader in world science.

3. We live in a changing world facing problems unknown earlier. Which areas of research can meet the most urgent demands of our days?

László Orlóci: As I see it, the future will see the holistic approach in research produce much new knowledge to meet current and future needs in science and practice. What follows speaks for itself. Scientists like to ask questions. Experience taught me what to expect when I reveal my Hungarian identity. Generations may have faded since my career began, yet as I see

Orlóci László: Magyar identitásom miatt talán más voltam, és ezzel felkeltettem a figyelmet. Tudományos karrieremet kevésbé befolyásolta az identitásom, mint magyarországi középiskolai és egyetemi képzésem.

2. Sok magyar tudós él és dolgozik Magyarország határain kívül. Milyen összefüggést lát nemzeti/etnikai hovatartozása és tudományos pályafutása között?

Orlóci László: Véleményem szerint túl korai lenne azt mondani, hogy Magyarország megőrzi kiválóságát az elvont és a mérnöki tudományokban. A gazdasági növekedés és a stabilitás már megteremtette a feltételeket az alkalmazott tudományok fejlődéséhez. Nem látom okát, miért ne lehetne Magyarország vezető helyzetben a világ tudományosságában.

3. Változó világunkban korábban ismeretlen problémákkal szembesülünk. Véleménye szerint melyik tudományterület kutatásai adhatnak leginkább választ korunk legégetőbb kérdéseire?

Orlóci László: Ahogy én látom, a jövőben a kutatásban a holisztikus szemlélet miatt sok új ismeret jön létre, amelyek megfelelnek a tudomány és a gyakorlat jövőbeni igényeinek. Az alábbiak magukért beszélnek:

KÜLHONI MAGYAR TUDÓSPORTRÉK

MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA MAGYAR TUDOMÁNYOSSÁG KÜLFÖLDÖN ELNÖKI BIZOTTSÁG

HUNGARIAN ACADEMY OF SCIENCES HUNGARIAN SCIENCE ABROAD PRESIDENTIAL COMMITTEE

VII. oldal

the same interest in Hungarian science and scientists. I narrate a typical case to reflect further on this.

First conversation with me usually brings up my identity. Typically, I am asked “How come you still retain a Hungarian identity after so many years away from Hungary?”

I respond, “My identity is not a piece of garment I change to fit the occasion”.

Then quickly add, in anticipation of the usual next question, “Believe me, it does not interfere the least with my loyal Canadian citizenship”. From that point on, I expect the conversation to turn to my new acquaintances’ experience with Hungarian science and scientist for whom they express high esteem. Familiarity is remarkably good with the achievements of the heavy weights - the likes of J. Neumann, L. Szilárd, E. Teller, and J. Wigner. More than once I was asked:

“Traditional Hungary’s science is so strong on theory, why there is so little empathy for entrepreneurship in science from which the country could benefit?”

This is true, I respond, suggesting that Hungarian science only in recent years reached the point under free, democratic governments to have an industrial base high enough to start doing on a broad scale what the countries of the west could do in freedom over the better part of the past 100 years. Then I continue, observing that Hungary’s science culture, as in most other aspects of life in Hungary, is changing fast. Indeed, the pendulum, as far as I can tell,

A tudósok szeretnek kérdéseket feltenni. Tapasztalatból tudom, mit várhatok, ha megvallom magyar identitásomat.

Generációk tűnhettek el pályafutásom kezdete óta, de még mindig látom, hogy van érdeklődés a magyar tudomány és a magyar tudósok iránt. Elmesélek egy tipikus esetet.

Amikor először beszélgetnek velem, rendszerint felmerül magyar identitásom.

A tipikus kérdés: „Hogyan tudta megtartani magyar identitását, amikor olyan sok éve él távol Magyarországtól?” A válaszom:

„Az identitásom nem egy ruhadarab, amit az alkalomhoz illően választok meg.”

Aztán – hogy megelőzzem a következő kérdést – gyorsan hozzáteszem: „Higgyék el, ez egyáltalán nem zavar abban, hogy lojális kanadai állampolgár legyek.”

Ettől kezdve a beszélgetés a mai magyar tudományról és tudósokról folyik, akiket nagyra értékelnek. Kiemelkedő ismertsége van a legnagyobbaknak – Neumann Jánosnak, Szilárd Leónak, Teller Edének és Wigner Jenőnek. Többször megkérdezték tőlem: „A magyar tudomány hagyományosan olyan erős elméletben, miért olyan alacsony az érdeklődés a tudományos vállalkozások iránt, amelyek hasznot hozhatnának az országnak?”

Azt válaszolom, ez így van, de Magyarország nem olyan régen jutott el arra a pontra, hogy szabad, demokratikus kormánya olyan magas szintű ipari alapot teremtsen, mint a nyugati országok nagyipara, hiszen ők az elmúlt 100 év

KÜLHONI MAGYAR TUDÓSPORTRÉK

MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA MAGYAR TUDOMÁNYOSSÁG KÜLFÖLDÖN ELNÖKI BIZOTTSÁG

HUNGARIAN ACADEMY OF SCIENCES HUNGARIAN SCIENCE ABROAD PRESIDENTIAL COMMITTEE

VIII. oldal

is already swinging too far in the opposite direction at universities. If this goes further, Hungary will face the problems of university research becoming an adjunct to industry. I see real dangers in this in complete agreement with the Canada's Nobel laureate scientist, John C. Polanyi. I quote from him:

“The activity that properly defines university research is the systematic pursuit of knowledge, whether in science or humanities. We are not in a university to piece together a patchwork quilt of ad hoc scraps, useful at a particular time for a particular purpose. To the extent that we consent to construct a patchwork, we weaken the institution to which we belong.”

Polanyi's essay: *The Governance of Science*, read to Fellows of the Royal Society at the annual meeting in Ottawa (Transactions of the Royal Society of Canada Series VI, Volume X, pp. 161-169, 1999).

I should mention something having to do with the governance of science at universities. It is the definite reluctance by the scientists themselves to change an inherited institutional science culture. I detect in this the traits that the eminent American ecologist Robert H. McIntosh characterised as the Invisible College Syndrome. It needs not to imply complete autocracy, but it has its dangers which can block scientific progress. The Invisible College is a congregation of scientists

nagyobb részében szabadságban éltek. Aztán így folytatom: Magyarország tudományos kultúrája, csakúgy, mint az élet egyéb területei, gyorsan változik. Amennyire én látom, az egyetemeken az inga már túl gyorsan leng ki az ellenkező irányban. Ha ez így folytatódik, Magyarországnak szembesülnie kell azzal, hogy az egyetemi kutatás az ipar kiszolgálója lesz. Ezt reális veszélynek látom, teljes egyetértésben a kanadai Nobel-díjas Polányi Jánossal. Tőle idézem az alábbiakat: „Az egyetemeken folyó kutatást a legpontosabban szisztematikus tudás és ismeretszerzéseként határozhatjuk meg, mind a természet-, mind a bölcsészet- (és társadalom-) tudományokban. Nem azért vagyunk az egyetemen, hogy ad hoc darabokat összetákoljunk egy bizonyos célra. Ha beleegyezően, hogy ilyen fércmunkákat hozzunk létre, gyengítjük az intézményt, amelyhez tartozunk.”

Polányi tanulmánya: *The Governance of Science*, a Kanadai Tudományos Akadémia tagjainak éves ottawai ülésén olvasta fel. (Transactions of the Royal Society of Canada Series VI, Volume X, pp. 161-166, 1999).

Meg kell említenem, hogy tenni kell valamit az egyetemek tudománypolitikájával. Maguk a tudósok határozottan vonakodnak attól, hogy változtassanak intézményük örökölt tudományos kultúráján. De látom azokat a jeleket, amelyeket a kiváló amerikai ökológus, Robert H. McIntosh Láthatatlan

KÜLHONI MAGYAR TUDÓSPORTRÉK

MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA MAGYAR TUDOMÁNYOSSÁG KÜLFÖLDÖN ELNÖKI BIZOTTSÁG

HUNGARIAN ACADEMY OF SCIENCES HUNGARIAN SCIENCE ABROAD PRESIDENTIAL COMMITTEE

IX. oldal

around a strong local leader allowed to usurp the power of acting as final arbiter of what is ‘good science’ and what is ‘marhaság’, a brutal term which I translate as ‘rubbish’. When coupled with hesitance on the part of the administration to call for judgment by impartial external review, the Invisible College achieves its aim, and principal aim of self-preservation.

Kollégium szindrómának (Invisible College Syndrome) nevezett. Ez nem feltétlenül jelent teljes önkényuralmat, de veszélyezteti a tudományos fejlődést. A Láthatatlan Kollégium egy erős helyi vezető köré csoportosuló tudósokat jelent. Ő bitorolja a döntőbíró szerepét, aki megmondja, mi a „jó tudomány” és mi a „marhaság”, ami durva fordítása az angol „rubbish”-nak. Ha az egyetemi vezetés nem veszi figyelembe a semleges külső véleményeket, a Láthatatlan Kollégium eléri célját, az önfenntartás elsődleges célkitűzés lesz.

Contact

University of Western Ontario
Department of Biology, Biological-
Geological Sciences Building
ON N6A 5B7 London (Ontario, Canada),
1151 Richmond Street
North Canada
Mailing address:
575 McGarrell Place, Unit 3
London, Canada N6G 5L3
E-mail: lorloci@uwo.ca;
Laszlo.orloci@gmail.com
Web: [http://sites.google.com/site/
statisticalecology](http://sites.google.com/site/statisticalecology)

Kapcsolat

University of Western Ontario
Department of Biology, Biological-
Geological Sciences Building
ON N6A 5B7 London (Ontario, Canada),
1151 Richmond Street
North Canada
Levelezőcím:
575 McGarrell Place, Unit 3
London, Canada N6G 5L3
E-mail: lorloci@uwo.ca;
Laszlo.orloci@gmail.com
Honlap: [http://sites.google.com/site/
statisticalecology](http://sites.google.com/site/statisticalecology)

